

INICIJATIVA ZA UKIDANJE PARAFISKALNIH NAMETA

1. Opća vodna naknada

Član 169. Zakon o vodama FBiH („Sl. novine FBiH“ broj: 70/06) propisuje obavezu plaćanja opće vodne naknade. Prema navedenom članu **obaveznici plaćanja opšte vodne naknade su pravna i fizička lica koja su registrovana za obavljanje djelatnosti**. Prema stavu 1. istog člana **obaveznici plaćanja opće vodne naknade dužni su platiti naknadu u visini 0,5% od osnovice koju čini neto plaća zaposlenika** u radnom odnosu na određeno i neodređeno vrijeme, te naknada po ugovoru o djelu.

Dakle, Zakon o vodama propisuje obavezu plaćanja opšte vodne naknade samo pravnim i fizičkim licima koja su registrovana za obavljanje djelatnosti, a vodu kao vodno javno dobro koristimo svi.

Organi uprave kao što su ministarstva, općine, kantoni i dr. nisu obaveznici plaćanja opće vodne naknade. Zašto poslodavci plaćaju opću vodnu naknadu, a uposlenik ministarstva ili općine ne plaća, kad od vodnog javnog dobra svi mi kao građani imamo koristi?

Očigledno je da postoji diskriminacija pravnih lica koja su registrovana za obavljanje djelatnosti u odnosu na organe uprave koji isto tako imaju korist od vodnog javnog dobra a ne plaćaju opću vodnu naknadu.

Dalje, Zakon o vodama u članu 46. stav 1. propisuje da je svakome dozvoljeno koristiti vodu običnim načinom koji ne zahtjeva posebne naprave i ne isključuje druge od jednakog korištenja vode (opća upotreba vode). Upravo ovaj član Zakona o vodama i predstavlja osnov za propisivanje obaveze plaćanja opće vodne naknade.

Na osnovu citiranih odredbi Zakona, možemo zaključiti da se radi o vodnom javnom dobru, koje koriste svi građani sa određenim ograničenjima. Ograničenja koja su propisana se odnose na zabranu onemogućavanja drugog od jednakog korištenja vode i posebne naprave za koje su propisane posebne vodne naknade. Na osnovu svega navedenog proizilazi da opću vodnu naknadu koja se zasniva na opštoj upotrebi vode trebaju plaćati svi građani ili naknadu trebaju plaćati samo poslodavci koji koriste vodu za posebne namjene npr. proizvodnju električne energije ili pogon uređaja, isporučitelji vodne usluge javnog vodopsnadbijevanja i sl.

Obavezujući samo jedan broj subjekata na plaćanje navedene naknade, za vodno javno dobro od kojeg koristi imaju svi građani, zakonodavna vlast je povrijedila pravo na imovinu lica koja su shodno članu 169. Stav 1. obavezna plaćati opću vodnu naknadu.

Također, ovakva zakonska regulacija opće vodne naknade je u suprotnosti sa Ustavom FBiH.

Neustavno je da naknadu plaća onaj koji nema korist od vodnog dobra kao dobra od opšteg interesa;

Dalje, treba praviti razliku između opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada. Poslodavci već plaćaju niz posebnih vodnih naknada za različite vrste ekonomske eksploatacije vode i to nije sporno.

Naknada i jeste vrsta davanja za određenu korist. Osnovni princip bi trebao biti da određene vrste javnih prihoda plaćaju oni koji imaju korist od nekog javnog dobra ili koji svojim djelovanjem negativno utiču na postojanje nekog opšteg dobra.

Svi koristimo vodu u njenoj opštoj upotrebi, a samo neki subjekti plaćaju naknadu za isto. Posljedica ovakve zakonske regulative je diskriminacija u odnosu na subjekte plaćanja opće vodne naknade.

Imajući u vidu da je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama u proceduri, predlažemo da se u Prijedlogu Zakona izmjeni član 169., a u cilju rasterećenja privrede.

S tim u vezi **predlažemo da se ukine plaćanje opće vodne naknade ili alteranativno da opću vodnu naknadu plaćaju svi zaposleni po osnovu ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, po osnovu ugovora o djelu, po osnovu drugih ličnih primanja kao vrstu poreza ili prireza kao što je to definisano u svim zemljama EU.**

Dakle, opću vodnu naknadu trebaju plaćati svi građani koji koriste vodu kao javno dobro a ne samo poslodavci koji imaju registrovanu djelatnost.

Ukidanjem ovog parafiskalnog nameta i usvajanjem prijedloga UPFBiH da opću vodnu naknadu plaćaju svi zaposleni po osnovu ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, po osnovu ugovora o djelu, po osnovu drugih ličnih primanja kao vrstu poreza ili prireza došlo bi do rasterećenja privrede a godišnji iznos od oko 17 miliona KM koji su do sada uplaćivali poslodavci bi se mogao upotrijebiti za razvoj i novo zapošljavanje, a samim tim i bolje punjenje budžeta i vanbudžetskih fondova.

Bitno je istaći i da su države EU i regiona već odavno riješile problem parafiskalnih nameta kojima se opterećuju poslodavci i privreda. **Npr. Hrvatska, kao jednu od zemalja regiona, te članica EU, koja je upravo u 2013. godini radi usklađivanja sa EU, ukinula niz parafiskalnih nameta, među kojima je i opća vodna naknada.**

2. Ukidanje obaveza notarske obrade akata za pravna lica

Zakonom o registraciji poslovnih subjekata ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) propisano je da prilikom registracije poslovnih subjekata kao i upisa promjena u registar, lica koja se registruju odnosno vrše upis promjena moraju imati notarski obrađene akta.

Prema navedenom Zakonu za potrebe utvrđivanja i provjere opštih i posebnih podataka koji

se prilikom osnivanja poslovnog subjekta ili izmjena podataka od značaja za pravni promet obavezno unose u registar, registracioni sud zahtijeva podnošenje sljedećih isprava:

- + Notarski obrađen akt o osnivanju;
- + Notarski obrađen akt o izmjenama opštih podataka, od značaja za pravni promet;
- + Notarski obrađen statut poslovnog subjekta ili njegove izmjene i dopune.

Navedeni akti podnose se kod registracije: d.d., banke ili druge finansijske organizacije, d.d. za osiguranje, d.o.o., odnosno privatizacije javnog preduzeća, poslovnog udruženja, zadruga i zadružnog saveza.

Ne postoji, po nama, niti jedan objektivan razlog zbog kojeg se ovaj posao isključivo povjerava notarima. Naime, najveći broj privrednih društva ima pravne službe i vrsne pravnike, koji mogu vrlo stručno završiti ovaj posao. Veliki broj privrednih društava ima angažovane advokatske kancelarije za obavljanje pravnih poslova, a advokati takođe vrlo stručno mogu obaviti ovaj posao.

Notarske obrade akata su veoma visoke. Prema tarifi o nagradama i naknadama notara („Sl. novine FBiH“ broj 57/13) notarska obrada:

- + osnivačkih akata i statuta iznosi od 400-600 KM zavisno od visine njegovog osnivačkog kapitala.
- + statusnih promjena privrednog društva (podjela, pripajanje ili spajanje)- do 250 KM po svakoj ispravi.
- + promjena članskih udjela (smanjuje ili povećava osnovni kapital), kao i za notarsku obradu isprave o istupanju odnosno pristupanju člana društva (prenos udjela) - do 800 KM.
- + izmjene akata -250 KM.
- + imenovanje i razrješenje direktora ili drugog člana uprave, članova nadzornog odbora ili druge promjene podataka od značaja za pravni promet, osnivanje podružnice naknada - 175 KM.
- + prisustvovanje notara na skupštini ili na sjednici drugog organa privrednog društva- dodatna dodatnu naknada od 250 KM;
- + za prisustvovanje sjednici skupštine dioničkog društva 400 KM;
- + Ako notar prisustvuje sjednici organa društava van notarskog ureda, dužan je obračunati naknadu u iznosu od 50 KM za svaki započeti sat

Smatramo da je taj novac korisnije uplatiti u fond za finansiranje otvaranja novih radnih mjesta, a kojim će upravljati poslodavac.

Notari imaju sve veću ulogu u osnivanju privrednih društava, prenosu udjela i statusnim promjenama u mnogim zemljama Evrope i svijeta - vidjeti propis Savjeta Evrope (CC) br. 2157/2001 od 08.10.2001. godine o Statutu evropskog preduzeća (SE) i Direktivu 2005/56/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 26.10.2005. godine.

Notari imaju nadležnost da vrše kontrolu zakonitosti svih radnji potrebnih za osnivanje privrednih društava i registraciju izmjena u sudskom registru, elektronski ulažu dokumente u trgovačke registre i da izdaju izvode iz tih registara. Notar stručnim znanjem, poštujući propisanu formu, obezbjeđuje sigurnost prava stranaka, koje mu se obrate za pravnu uslugu.

Naglasak je na "koje mu se obrate za pravnu uslugu", a ne da se zakonom stranke

obavezuju na takvu uslugu. Ne postoji zemlja u svijetu u kojem notari u ovoj oblasti imaju ekskluzivitet u odnosu na, recimo, advokate ili pravnike u poslovnim subjektima. Nije sporno da notari imaju nadležnost za postupanje u ovoj pravnoj stvari, ali je sporno ako imaju ekskluzivitet.

Ne postoji zemlja u svijetu u kojem notari u ovoj oblasti imaju ekskluzivitet u odnosu na, recimo, advokate ili pravnike u poslovnim subjektima.

Obaveza notarski obrađenih akata predstavlja primjer parafiskalnih nameta poslovnim subjektima, koji su po tarifi visoki, a u praksi česti. Notarski obrađena isprava znači da je u cijelosti sačinjena od notara.

Kao argument više navodimo Presudu Ustavnog suda Broj:U-15/10 koja je objavljena u službenim novinama FBiH broj 30/16. U navedenoj Presudi Ustavni sud proglašava član 6. te čl. 27. i 73. Zakona o notarima neustavnim. Dalje u presudi se navodi da zakonodavac osporenim odredbama Zakona uskraćuje pravo građanima i pravnim licima da po vlastitom izboru odlučuju da li će odgovarajuće usluge zatražiti od advokata ili notara i upućuje ih notarima na koji način, suprotno evropskom, a i domaćem konkurencijskom pravu, uspostavlja monopolski položaj notara za izuzetno širok krug pravnih poslova i radnji, za čije obavljanje su jednako kompetentni i advokati. (Ispis Presude u prilogu)

Imajući u vidu da se Presude moraju provoditi predlažemo da nadležno ministarstvo pristupi izmjeni i dopuni Zakona o registraciji poslovnih subjekata (**Službene novine Federacije BiH", broj: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) te da se u Zakonu u članu 13., riječ „notarski obrađen“ se briše; članu 22., riječi „notarski obrađen“ i „notarski utvrđen“ se brišu; u članu 23. riječi „notarski obrađen“ i „notarski utvrđen“ se brišu; u članu 24. riječi „notarski obrađen“ i „notarski utvrđen“ se brišu; u članu 25., riječi „notarski obrađen“ i „notarski utvrđen“ se brišu; u članu 26. riječ „notarski obrađen“ se brišu; u članu 27. riječ „notarski obrađen“ se brišu; u članu 29., riječi „notarski obrađen“ i „notarski utvrđen“ se brišu; u članu 33., riječi „notarski obrađen“ se brišu; u članu 36., riječi „notarski obrađene“ se brišu, u članu 38., u stavu 1., 2., i 3. i 4. riječi „notarski obrađene“ se brišu; u članu 39 u stavu 7. riječi „notarski obrađena“ se brišu, u članu 42. riječi „notarski obrađeni“ se brišu.**

Također predlažemo izmjenu člana 6. 27. i 63 Zakona o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02).

3. Naknada za vanredni prevoz

Prema **Uredbi o visini naknada za vanredni prijevoz u Federaciji BiH („Sl. novine FBiH“ broj 87/10)** poslodavci koji obezbjeđuju vanredni prevoz su dužni da plaćaju naknade za vanredni prevoz.

Prema navedenoj Uredbi poslodavci su u obavezi da plaćaju naknade za prekoračenje najveće dopuštene dužine u iznosu od 0,20-0,40 KM/km; za prekoračenje najveće dopuštene širine od 0,20- 0,40 KM/km zavisno od širene a za širiknu veću od 4 metra 0,60 KM/km; za prekoračenje najveće dopuštene visine vozila 0,20-0,40 KM/km; za prekoračenje mase 0,40-1,40KM7km a

za prekoračenje mase preko 80 tona 2,50 KM/km. Također prema članu 10 Uredbe poslodavci su obavezni

Kada su u pitanju naknade za prekoračenje dozvoljenen mase ovdje moramo napomenuti da prema navedenoj Uredbi uslovi u Federaciji i Republici Srpskoj nisu isti. Naime, prema Uredbi u FBiH ne postoji razlika u visini naknada za prekoračenje ukupne dozvoljene mase u normalnim uslovima nosivosti i smanjenim uslovima nosivosti (član 7. i član 8.) koje definira Uredba u RS-u pa i zakonodavstva u skoro svim zemljama u okruženju. Na ovaj način poslodavci u ovoj djelatnosti na tržištu BiH su u neravnopravnom položaju obzirom da poslodavci u Republici Srpskoj imaju povoljnije uslove i na taj način su konkurentniji u odnosu na poslodavce u Federaciji BiH.

Također, treba napomenuti da prema važećim Uredbama, pored iznimno visokih naknada za prekoračenja poslodavci su dužni plaćati i naknade za izdavanje rješenja koje u Federaciji Bosne i Hercegovine iznose 100,00 KM uz dodatnih 30% za svaki sljedeći vučni voz ukoliko se prevoz obavlja u konvoju, pored čega treba dodati 12,00 KM takse i 40,00 KM za troškove pregleda vanrednog prevoza, a troškovi kontrole i vaganja vozila u slučaju prekoračenja mase odnosno osovinskog opterećenja iznosi 500 KM po vozilu (član 10.).

Naknade za vanredni prijevoz su u Federaciji BiH skoro 4 do 5 puta više u odnosu na sve zemlje u okruženju pa čak i u Republici Srpskoj. Ista situacija je i sa zemljama EU.

Tako npr. naknade i troškovi za obezbjeđenje jednog vanrednog prevoza zavisi od prekoračenja, dužine, visine, obezbjeđenja od strane policijske pratnje koju je potrebno angažovati kroz svaki kanton posebno a posebno kroz RS. Također, ako dimenzije tereta zahtijevaju potrebno je raditi elaborate koji se takođe rade posebno kroz FBiH posebno kroz RS koji su ekstremno su skupi. Dakle **za neki prijevoz od Broda do Sarajeva za naknade i dozvole je potrebno oko 600 - 2000 maraka ako ne zahtijeva policijsku pratnju , a ako zahtijeva policijsku pratnju onda je potrebno od 2500 – 10 0000 KM zavisno od prekoracenja dužine, visine ili osovinskog opterećenja. U praksi se dešava da poslodavci zbog visoke cijene prevoza i komplikovanih procedura odustaju od angažovanja prevoznika iz FBiH i uzimaju prevoznike iz zemalja EU i čak šta više prevoznike iz RS. Također poslodavci odustaju od nabavke savremene opreme i sredstava za rad. Cijena vanrednog prevoza u odnosu na obicni prevoz je 4-5 puta veća.**

Sasvim opravdano i na osnovu činjenica može se zaključiti da je Bosna i Hercegovina znatno rigoroznija po pitanju naknada za vanredni prevoz u odnosu na sve susjedne države posebno uzimajući u obzir Republiku Srbiju pa čak i države u EU.

U nastavku je kompartativna analiza naknada FBiH, RS i Republika Srbija.

	NAJVEĆE DOPUŠTENE DUŽINE	DOPUŠTENE ŠIRINE	PREKORAČENJE DOZVOLJENE VISINE	PREKORAČENJE DOZVOLJENE MASE
FBiH	-18,75- 20,00 m 0,20 KM/km -preko 20,00 m 0,40 KM/km	-2,60 - 3,00 m 0,20 KM/km - 3,00 -4,00 m 0,40 KM/km -Više od 4.00 m 0,60 KM/km	4,00 m do 4,50 m 0,20 KM/km b) Za visinu veću od 4,50 m 0,40 KM/km	Do 60 t, za svaku tonu prekoračenja 0,40 KM/km od 60 t - 80 t 1,40 KM/km od 80 t 2,50 KM/km

RS	do 20 m 0,20 KM/km preko 20 m 0,40 KM/km	vozilo prazno ili sa teretom ima širinu 2,56 do 3 m 0,20 KM/km; od 3,01 m do - 4 m 0,40 KM/km preko 4 m 0,60 KM/km	prazno ili sa teretom od 4,01 m do 4,50 m 0,20 KM/km b) Ako vozilo prazno ili sa teretom ima visinu preko 4,50 m 0,40 KM/km	od 40,01 do 60 tona naknada u normalnim uslovima nosivosti iznosi 0,70 KM/km, a naknada u smanjenim uslovima nosivosti iznosi 0,90 KM/km, od 60,01 do 80 tona naknada u normalnim uslovima nosivosti iznosi 1,40 KM/km, naknada u smanjenim uslovima nosivosti iznosi 1,70 KM/km, preko 80 tona naknada u normalnim uslovima nosivosti iznosi 2,20 KM/km, naknada u smanjenim uslovima nosivosti iznosi 2,50 KM/km.
SRBIJ A	Do 20% 3,60 din/km (=0,06 KM/km) preko 20% 7,20 din/km (=0,12 KM/km)	2,51 do 3,00 m 3,60 din/km (=0,06 KM/km) 3,01 do 4,00 m 7,20 din/km (=0,12 KM/km) Preko 4,00 m 10,80 din/km (=0,18 KM/km)	Od 4,01 do 4,50 m 3,60 din/km (=0,06 KM/km) (vučni voz. sa prikol. do 21,6 m; tegljač sa polup. do 19,8 m) ☐ Preko 4,50 m 7,20 din/km (=0,12 KM/km)	od 41 t- 60 tona naknada u normalnim uslovima nosivosti iznosi 5,40 din/km (=0,09 KM/km)) a naknada u smanjenim uslovima nosivosti iznosi 6,84 din/km (=0,11KM) od 61 t- 80 tona naknada u normalnim uslovima nosivosti iznosi 10,80 din/km (=0,18 KM/km) a naknada u smanjenim uslovima nosivosti iznosi 13,68 din/km (=0,22KM) preko 80 tona naknada u normalnim uslovima nosivosti iznosi 38,88 din/km (=0,63 KM/km) a naknada u smanjenim uslovima nosivosti iznosi 51,12 din/km (=0,83KM).

Analizirajući zakonodavstva zemalja u okruženju može se uočiti da su naknade i procedure u Federaciji Bosne i Hercegovine nepovoljnije u odnosu na skoro sve zemlje u okruženju i većini zemlja EU (prema podacima do kojih smo uspješni doći) pa čak i u odnosu na drugi entitet u BiH. Shodno tome naše članice koje se bave ovom djelatnošću izložene su neloyalnoj konkurenciji na tržištu obzirom da zbog veoma visokih naknada cijene vanrednog prevoza su veoma visoke. S druge strane korisnici usluga- naručioci ovakvih prevoza su također u nepovoljnom položaju jer moraju plaćati visoke cijene prevoza, te se na ovaj način sprječava njihovo unapređenje jer ne mogu podnijeti previsoke naknade za prevoz i odustaju od nabavljanja savremenije opreme.

Shodno navedenom predlažemo da se **Uredbe o visini naknada za vanredni prijevoz u Federaciji BiH izmjeni u cilju smanjenja opterećenja poslodavca koji obavljaju vanredni prevoz u FBiH.**

Predlažemo da se naknade za vanredni prevoz smanje za 30-40%, te ukidanje naknada za

donošenje odobrenja a u cilju usklađivanja sa zemljama u EU, kako bi poslodavci FBiH odnosno prevoznici bili konkurentni u odnosu na prevoznike iz zemalja EU.

Smanjenjem naknada došlo bi do smanjenja cijena vanrednog prevoza a samim tim povećanja obima poslovanja, izvoza i povećanja stope zaposlenosti.

4. Izmjena Pravilniku o utvrđivanju uslova za obavljanje vanrednog prevoza („Sl novine Federacije BiH“ broj 75/10)

Postupak i procedura izdavanja odobrenja za obavljanje vanrednog prevoza koju definiše Pravilnik o utvrđivanju uslova za obavljanje vanrednog prevoza („Sl novine Federacije BiH“ broj 75/10) su veoma komplikovani i zahtjevaju velike troškove poslodavaca koji obavljaju vanredni prevoz u FBiH.

Prema važećem Pravilniku prilikom obavljanja vanrednog prevoza poslodavci se susreću se sa sljedećim problemima:

1. Visoki troškovi i komplikovane procedure za obezbjeđenje stručne i policijske pratnje za obavljanje vanrednog prevoza;
2. Obaveza izrade elaborata za vanredni prevoz II kategorije kod koga je ukupna masa preko 60 tona odnosno preko dozvoljene mase označene saobraćajnim znakom;
3. Pregled tereta;
4. Složena procedura dobijanja dozvole o odobrenju vršenja vanrednog prevoza;
5. Nemogućnost dobijanja dugoročne dozvole
6. Visoke naknade za vanredni prevoz

Za dobivanje Rješenja o odobrenju vršenja vanrednog prevoza na magistralim cestama prevoznici su obavezni pored zahtjeva za vanredni prevoz obezbijediti i zvaničan dokaz o težini tereta; skica vozila ili vozila kojim bi se vanredni prevoz vršio sa prikazom smještaja tereta(tlocrt, izgled sa strane i poprečni presjek) radi pravilnog obračuna naknade za korištenej ceste; kopije potvrda o registraciji vučnog vozila, odnosno samohodne dizalice, izjavu da su osobe koje će biti odgovorne za organizaciju, pripremu i vršenje prevoza osposobljene za izradu istog; izjavu prevoznika za vršenje vanrednog prevoza da ima potrebnu stručnu spremu i iskustvo; izjavu prevoznika da će angažirati podnosioca zahtjeva za pratnju vanrednog prevoza. Obezbjeđenje navedene dokumentacije predstavlja dodatno vrijeme i troškove za poslodavce.

Troškovi za dobijanje dozvola za vanredni prijevoz su različiti i zavise od zahtjeva za policijsku pratnju koju je potrebno angažovati kroz svaki kanton posebno u FBiH a posebno kroz RS, izrade elaborata koji se takođe rade posebno kroz FBiH posebno kroz RS. Tako ukupni troškovi za vanredni prevoz uključujući i naknade koštaju najmanje 10 000 maraka i može iznositi i do 25.000 KM.

Ukoliko vanredni prevoz zahtjeva stručnu i policijsku pratnju za obavljanje vanrednog prevoza, **poslodavci su obavezni izraditi projekta (elaborata) za obavljanje vanrednog prevoza II kategorije kod koga je ukupna masa preko 60 tona odnosno preko dozvoljene mase označene saobraćajnim znakom.** Troškovi izrade elaborata su ekstremno skupi i

iznose oko **1.500 KM po mostu**. Dakle, ukoliko postoje **tri mosta na relaciji prevoza izrada elaborata košta 4.500 KM**. Bitno je naglasiti da poslodavci prilikom aplikacije za dozvole moraju imati izrađen elaborat i te **troškove plaćaju bez obzira DA li će dobiti dozvolu za vanredni prevoz ili NE**. Također granica za izradu elaborata koja je 60 tona je vrlo niska. **Smatramo da granicu za obavezu izrade elaborata treba pomjeriti i da ona treba iznositi 100 tona.**

Niti u jednoj zemlji u okruženju ali i šire se ne zahtjevaju slični projekti, jer tijela nadležna za izdavanje dozvola za obavljanje vanrednog prevoza posjeduju kompletne informacije o putnoj mreži na osnovu kojih procjenjuju koji prevoz je najbolje obavljati na kojoj relaciji. Ukoliko pođemo od pretpostavke da bi najviša tijela koja izdaju Rješenja o odobrenju vršenja vanrednog prevoza trebala raspolagati sa potpunim informacijam o putnoj mreži za koju su nadležni, ne vidimo razlog zbog kojeg bi tražili ovakve vrste projekata koje rade privatne projektantske kuće i ovlaštena lica koja prevoznicima uzimaju izuzetno velike naknade, što direktno utiče na visinu naknada samog prevoza.

U tabeli dajemo komparativni pregled troškova:

	IZRADA ELABORATA	OBEZBJEĐENJE DOZVOLE UKUPNI TROŠKOVI	TAKSA ZA DOZVOL U	PREGLED TERETA	TROŠKOVI ELABORATA
FBIH	DA	od 1.000 KM bez pratnje	100 KM	40 KM	1500 KM po mostu
RS	DA	od 500 KM bez pratnje	200 KM	0	800-1000
Srbija	NE	od 590 EUR sa pratnjom	0	0	0
Hrvatska	NE	100 EUR Sa pratnjom	0	0	0
Slovenija	NE	250 EUR Sa pratnjom	18,2 EUR	0	0
Austrija	NE	60 EUR- dugoročna dozvola	60 EUR	0	0

U prilogu 1. Vam dostavljano primjer jednokratnih dozvola iz Slovenije, Srbije, Njemačke kao i primjere računa za organizovanje jednokratnih dozvola u Srbiji, Sloveniji, Hrvatskoj, Njemačkoj i Austriju. Računi za jednokratne dozvole uključuju i stručnu pratnju gdje je potrebno. Na osnovu navedenih računa možemo uočiti koliko su cijene dozvola za vanredni prevoz u ostalim državama prihvatljivije kako za prijevoznike tako i za naručioce prevoza.

Ovdje je nezaobilazno spomenuti **da se pratnja unutar Bosne i Hercegovine mora organizovati posebno za svaki kanton kroz koji se prevoz obavlja te posebno za Republiku Srpsku**. U određenim slučajevima prije organizovanje same policijske pratnje potrebno je tražiti saglasnost nadležnog ministarstva za odobrenje izmjene režima saobraćaja što predstavlja još jedan dodatni problem pri organizovanju vanrednog prevoza. Dakle, sama procedura je jako komplikovana posebno ukoliko se prevoz obavlja kroz više kantona. U tom slučaju potrebno je istu proceduru obaviti za svaki kanton pojedinačno prilikom organizovanja policijske pratnje. Ukoliko pak prevoz obuhvata i Republiku Srpsku potrebno je posebno organizovati dozvolu JP Putevi Republika Srpske, nadležnog ministarstva i nadležne policijske uprave.

Uzimajući u obzir sve navedene činjenice, **smatramo da su procedure za obezbjeđenje stručne i policijske pratnje veoma komplikovane te da bi nadležne institucije u skladu sa svojim ovlaštenjima pod hitno trebale preduzeti sve aktivnosti kako bi se olakšalo poslovanje poslodavcima iz ove oblasti** a sve u cilju poboljšanja poslovnog ambijenta.

Komparativna analiza zakonodavstava Slovenije, Austrije, Njemačke, Francuske, Belgije i Holandije ukazuje da u navedenim zemljama **postoje dugoročne dozvole za vanredni prijevoz koje se zavisno od propisa države, izdaju na godinu dana ili duže. Za razliku od zemalja EU prevoznici koji redovno obavljaju vanredne prevoze na teritoriji Bosne i Hercegovine prinuđeni su da za svaki prevoz, a kojih je sve više, pojedinačno šalju zahtjev nadležnim tijelima.** Ovo oduzima dosta vremena kako prevoznicima tako i samim nadležnim tijelima, te bi izdavanje dugoročnih dozvola za priključno vozilo dosta olakšalo posao kako prevoznicima tako i njima.

Prilikom obavljanja vanrednog prevoza na teritorij Federacije Bosne i Hercegovine prevoznici se susreću sa **problemom visokih naknada za izdavanje Rješenja o odobrenju vršenju vanrednog prevoza, a naročito visokim naknadama za prekoračenje dozvoljene mase** koje su ubjedljivo najviše u poređenju sa regijom ali i šire.

Shodno navedenom predlažemo izmjenu Pravilnika o utvrđivanju uvjeta za obavljanje vanrednog prevoza ili donošenje novog Pravilnika na osnovu kojeg će doći:

- a) **do pojednostavljenja procedura za obavljanje vanrednog prevoza.**
- b) **do smanjenja opterećenja poslodavca koji obavljaju vanredni prevoz,**
- c) **moгуćnost dobijanja dugoročnih dozvola za vanredni prevoz koje su uobičajene u državama u kojima se redovno obavlja vanredni prevoz te**

Također, smatramo da se prilikom pripreme navedenih akata trebaju uzeti u obzir iskustva zemlja u okruženju i EU i potrebe poslodavaca, te obavezno prije donošenja samih akata provedu konsultacije sa Udruženje poslodavaca u FBiH.

5. Obaveza ovjere i notarske ovjere dokumenata koji su potrebni za dodjelu ID broja

Novim Pravilnikom o dodjeljivanju identifikacionih brojeva, registraciji i identifikaciji i evidencijama poreznih obveznika na teritoriji FBiH ("Službene novine FBiH", broj 69/17 od 13.9.2017. godine) uvode se novi nameti na poslodavce.

Umjesto pojednostavljenja procedura i rasterećenja privrede navedenim Pravilnikom uvode se dodatna opterećenja poslodavcu. Komplikovane procedure ogledaju se u uvođenju obaveze za posjedovanje ID broja od strane svih poslovnih jedinica koji se smatraju mjestom poslovanja, kao i proširenje dodatne dokumentacije te prebacivanje obaveze dokazivanja ispunjavanja uslova za dobijanje ID broja sa PU na poslodavca.

Dodatno opterećenje i parafisikalni namet predstavlja obaveza ovjere i notarske ovjere dokumentacije. Svaka ovjera dokumentacije se plaća u iznosu 2-10 KM a notarske ovjere koštaju 4-10 KM.

Nije nam jasno da u vremenu modernih tehnologija kada postoji elektronski potpis i kada je potrebno raditi na uvođenju i unaprijeđenju elektronskih sistema, donosioci podzakonskog akta uvode postupak i procedure koje su zemlje EU napustile prije nekoliko decenija. Dakle, uvodi se obaveza dostavljanja dokumentacije koju već ima nadležni organ za registraciju te obaveza ovjeravanja dokumentacije.

Posebno moramo napomenuti da su ovakva rješenja suprotna Strateškom planu PU FBiH za 2014-2018 prema kojoj je jedan od ciljeva PU unaprijeđenje informacionih komunikacionih sistema Porezne uprave Federacije BiH, u cilju stvaranja boljih uslova za korištenje informacionih sistema i stvaranje povoljnijeg poslovnog ambijenta.

Posebno ističemo odredbe 25. i 27. Pravilnika u kojima se uvodi obaveza da određena dokumentacija mora biti ovjerena od strane notara, koje su u potpunosti u suprotnosti sa Presudom Ustavnog suda Broj:U-15/10. Navedenom Presudom član 6. te čl. 27. i 73. Zakona o notarima proglašavaju se neustavnim (ispis presude u prilogu). Dakle, neprihvatljivo je da predlagači akata u FBiH pored postojanja navedene Presude i dalje u zakonskim i podzakonskim aktima propisuju obavezu notarske ovjere dokumenta.

Imajući u vidu navedeno smatramo **da je ovakav način registracije složen, komplikovan i potpuno zastario te da je ovjeravanje dokumentacije bespotrebna a obaveza notarske ovjere neustavna.**

Shodno navedenom, zahtijevamo da se navedeni Pravilnik izmjeni u smislu da se obezbijedi da nadležna Porezna Uprava dodjeljuje ID broj na zahtjev stranke, ali da potrebnu dokumentaciju nadležna PU pribavlja službenim putem od strane organa koji vrše registraciju. Ovakvo rješenje ima Republika Hrvatske koja je poresku reformu izvršila u skladu sa zahtjevima EU.

KONKRETNE PRIMJEDBE UPFBiH NA PRAVILNIK O DODJELJIVANJU ID BROJEVA

Član 3. glasi: (Poslovna jedinica)

(1) Poslovna jedinica pravnog lica je dio pravnog lica koji obavlja poslovanje u cijelosti i djelimično putem stalnog mjesta poslovanja, neovisno da li je mjesto poslovanja u vlasništvu pravnog lica ili se unajmljuje ili je na raspolaganju tom pravnom licu.

(2) Svojstvo poslovne jedinice pravnog lica dodjeljuje se i dijelu pravnog lica koje je uspostavljeno na različitoj geografskoj lokaciji od sjedišta pravnog lica ili čije je poslovanje uzajamno i komercijalno povezano (kohezivno) i služi u svrhu poslovanja tog pravnog lica.

(3) Sjedište uprave smatra se stalno mjesto poslovanja iz kojeg se upravlja bilo kojim poslovnim aktivnosti pravnog lica, uključujući, a ne ograničavajući se na upravu pravnog lica ili njen drugi organ sličnih funkcija.

(4) Podružnica pravnog lica smatra se stalno mjesto poslovanja pravnog lica putem kojeg se obavlja glavna djelatnost pravnog lica i/ili za čije je postojanje potrebno odrediti odgovorno lice za zastupanje u pravnom prometu. Podružnica se upisuje u

registar nadležnog registracijskog organa.

(5) Kancelarija pravnog lica smatra se stalno ili povremeno mjesto poslovanja putem kojeg pravno lice pruža ili prikuplja informacije.

(6) Uplatnim mjestom pravnog lica smatra se stalno mjesto poslovanja pravnog lica putem kojeg se obavlja poslovna aktivnost zaprimanja novca ili novčanih ekvivalenata, a usluga se realizira u sjedištu pravnog lica (npr. uplata mjesta kladionica, pružaoca telekomunikacijskih usluga i sl.).

(7) Tvornica ili radionica pravnog lica smatra se stalno mjesto poslovanja pravnog lica putem kojeg se obavlja isključivo proizvodna ili prerađivačka aktivnost pravnog lica, putem opreme ili postrojenja koja su smještena na tom mjestu.

(8) Instalacije, platforme, bušne platforme ili brodovi koji se koriste za eksploataciju prirodnih resursa, čine također stalno mjesto poslovanja.

(9) Gradilište ili građevinski ili instalaterski projekt smatra se stalno mjesto poslovanja pravnog lica putem kojeg pravno lice obavlja svoje aktivnosti. Period se obračunava za svaki projekt posebno, od početka aktivnosti, uključujući aktivnosti pripreme, i privremeni prekidi. Činjenica da su radovi vršeni od različitih lica i podizvođača nisu značajni.

(10) Skladište pravnog lica smatra se stalno ili povremeno mjesto poslovanja koje pravno lice koristi isključivo u svrhu skladištenja, izlaganja ili isporuke proizvoda ili roba koje pripadaju tom pravnom licu, a pod uslovom da je cjelokupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja pripremnog ili pomoćnog karaktera.

Član 1.

U Pravilniku o dodjeljivanju identifikacionih brojeva, registraciji i identifikaciji i evidencijama poreznih obveznika na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 69/17) član 3. se briše.

Obrazloženje

Definisanje pojmova poslovnih jedinica nije predmet podzakonskog akta. Imajući u vidu da Zakon o privrednim društvima i Zakon o registraciji poslovnih subjekata definiše pojmove privrednog subjekta kao i pojam podružnice sasvim je neprihvatljivo da se podzakonskim aktom definišu pojmovi poslovnih jedinica.

Podzakonski akt ne može definisati šta je podružnica privrednog subjekta. Definirati podzakonskim aktom podružnicu privrednog društva je potpuno apsurdno. Zakon o privrednim društvima definiše šta se smatra podružnicom privrednog društva i ovaj Pravilnik to ne može definisati. Postavlja se pitanje šta je bila namjera donosiocu akta?

Također u članu 1. je definisano da ovaj Pravilnik propisuje postupak dodjele ID broja poreskog obveznika. U članu 2. definiše pojam da je porezni obveznik pravno ili fizičko lice koje je obveznik obračuna ili prijave ili uplate javnih prihoda u skladu sa posebnim

propisima na teritoriju FBiH.

Postavlja se pitanje da li sjedište uprave, uplatno mjesto, tvornica i radionica, instalacije, platforme, bušne platforme te gradilište i skladište koje su definisane u članu 3. imaju svojstvo pravnog lica?

Dakle, ukoliko nemaju svojstvo pravnog lica i nisu u obavezi da se registruju po drugim Zakonima onda je sasvim nelogično da se nameće obaveza da te poslovne jedinici imaju identifikacioni broj. Također obaveznik obračuna ili prijave i uplate javnih prihoda je pravni subjekt a ne poslovna jedinica.

Članak 4.

(Osobe koje posjeduju identifikacijski broj poreznog obveznika)

Obvezu posjedovanja identifikacijskog broja poreznog obveznika imaju sljedeće osobe:

- a) pravne osobe sa sjedištem u Federaciji uključujući, a ne limitirajući se na gospodarsko društvo i njegove dijelove, ustanove, fondacije, udruge, predstavništva, domaće i međunarodne organizacije, organe uprave, upravne organizacije i ostale organizacije i sve druge osobe koje se upisuju kod nadležnog registracijskog organa.
- b) poslovne jedinice pravnih osoba sa sjedištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt),
- c) poslovne jedinice nerezidentne pravne osobe,
- d) nerezidentna pravna osoba,
- e) samostalni poduzetnik sa sjedištem u Federaciji,
- f) nerezidentna fizička osoba koje ostvaruje prihode u Federaciji,
- g) rezidentna fizička osoba koja ostvaruje prihode u Federaciji,
- h) fizička osoba koja ima prebivalište odnosno boravište na teritoriju Republike Srpske ili Brčko Distrikta, a ostvaruje prihode na teritoriju Federacije.

Član 2.

U članu 4. stav 1. mijenja se i glasi:

Obveznici registracije su lica koja su u skladu sa zakonom poreski obveznici i to pravna lica, organi uprave, upravne organizacije, ostale organizacije, fizička lica –poduzetnici (u daljem tekstu poduzetnici), ustanove, fondacije, udruge, predstavništva, domaće i međunarodne organizacije, i sve druge osobe koje se upisuju kod nadležnog registracijskog organa.

Objasnenje

Isto kao u prethodnom članu predlažemo da se obaveznici posjedovanja ID broja vežu za porezne obveznike koji se upisuju kod nadležnog registracijskog organa. Dakle ukoliko se registruju kod nadležnog organa logično je da je obveznik posjedovanja ID broja.

Član 13. glasi:

(Privredna društva)

(1) Privredna društva i poslovne jedinice za čiju registraciju je nadležan sud, dužna su pokrenuti postupak registracije iz člana 12. stav (1) ovog pravilnika u roku od 5 radnih dana od dana registracije (upisa u sudski registar) kod nadležnog suda podnošenjem odgovarajuće prijave - Obrazac POR-500 ili Obrazac POR-501 i dokumentacije propisane ovim pravilnikom.

(2) Obrazac POR-500 ili Obrazac POR-501 se dostavlja nadležnoj jedinici Porezne uprave prema mjestu sjedišta rezidentnog privrednog društva odnosno adresi poslovne jedinice privrednog društva iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta ili adresi nerezidentne poslovne jedinice.

(3) Novoosnovano privredno društvo Obrazac POR-500 dostavlja zajedno sa sljedećom dokumentacijom:

a) rješenje nadležnog suda (ovjerena kopija) ili kopiju pripadajućeg djela teksta iz službenih novina,

b) ugovor o vođenju računovodstvenih poslova samo u slučaju kada poslovne knjige vodi drugo pravno ili fizičko lice (ovjerena kopija ili original),

c) dokaz o pravnom osnovu korištenja poslovnog prostora (ovjerena kopija ili original),

d) identifikacioni dokument podnosioca zahtjeva (na uvid) ili punomoć za podnošenje obrasca za punomoćnika (original ili ovjerena kopija).

(4) Privredno društvo za svaku novoosnovanu poslovnu jedinicu Obrazac POR-501 dostavlja zajedno sa dokumentacijom iz stava (3) tač. a), c) i d) ovog člana.

(5) Podružnice nerezidentnih pravnih lica, pored dokumenata iz stava (3) tač. a), c) i d) ovog člana dostavljaju i:

a) pisanu izjavu o načinu obavljanja djelatnosti koja sadrži opis aktivnosti koji se obavlja u Federaciji od osnivača koja mora biti na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine (ovjerena od strane sudskog tumača). Izjava mora da sadrži i sljedeće podatke: broj i naziv registra u kojem je upisan osnivač, datum upisa u registar, naziv države, oblik organizovanja osnivača, dodjeljena strana šifra djelatnosti i osnovni kapital osnivača sa valutom.

b) listu zaposlenih lica,

c) ugovor o vođenju računovodstvenih poslova samo u slučaju kada poslovne knjige vodi drugo pravno ili fizičko lice (ovjerena kopija ili original).

(6) Privredna društva koja vrše statusne promjene (podjelu, spajanje ili pripajanje) u skladu sa propisima kojim se uređuju privredna društva, dužna su u roku od 5 radnih dana od dana upisa statusne promjene kod nadležnog suda dostaviti nadležnoj jedinici Porezne uprave Obrazac POR - 500 i sljedeću dokumentaciju:

a) za novoosnovana privredna društva nastala spajanjem ili podjelom, dokumentaciju iz stava (3) ovog člana,

b) za privredno društvo - pravni slijednik pripojenog društva, dokumentaciju iz stava (3) tač. a) i d) ovog člana,

c) za privredna društva koja se brišu dokumentaciju iz stava (3) tač. a) i d) ovog člana,

d) u prilogu dokumentacije iz tač. b) i c) ovog stava, porezni obveznici dostavljaju i osnivački akt koji sadrži iznos poreznih obaveza koje preuzimaju novoosnovana privredna društva i privredna društva pravne slijednike.

(7) Ukoliko se na osnovu uredno podnesenih Obrazaca POR-500 ili Obrazac POR-501 I dokumentacije utvrdi da privredno društvo ili poslovna jedinica ispunjava uslove za dodjeljivanje PjIB-a, nadležna jedinica Porezne uprave će dodijeliti PjIB u skladu sa odredbama člana 7. ovog pravilnika, te izdati Uvjerenje o registraciji poreznih obveznika u roku od 5 radnih dana.

(8) Izuzetno od stava (7) ovog člana, uslijed preseljenja sjedišta privrednog društva sa teritorije Republike Srpske ili Brčko Distrikta u Federaciju, dodijeljeni identifikacioni broj od strane poreznih administracija iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta se zadržava. Struktura PjIB za podružnicu pravnog lica koje je svoje sjedište preselilo iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta u Federaciju, se određuje prema članu 7. st.(1) i (2) ovog pravilnika.

Član 3.

U članu 13 u stavu 3. u tački a) i b) riječi „ovjerena “ se brišu.

U istom članu u stavu 3. tačke c) i d) se brišu.

U stavu 4. riječi „c) i d) “ se brišu.

U stavu 5. riječi „c) i d) se briše.

U stavu 5. tačke b) i c) brisati.

U stavu 6. u tački B) i c) slova „d) „ se brišu.

Obrazloženje

Predloženo rješenje predstavlja klasični parafiskalni namet obzirom da se uvodi niz dokumentacije koju je potrebno priložiti uz prijavu za dodjelu ID broja. Također potrebna dokumentacija mora biti ovjerena. Obzirom da se ovjera plaća ovo predstavlja dodatni trošak za poslodavca. Na ovaj način dolazi do poskupljenja registracije i novih opterećanja za poslodavce.

Smatramo da je sasvim nepotrebno uvoditi dodatnu dokumentaciju posebno imajući u vidu član 16. Zakona o poreznoj upravi koji definiše dužnost poreznih obveznika na registraciju kod Porezne uprave u mjestu, u roku i na način utvrđen u Zakonu. Također u istom članu je definisano da Porezni obveznik - pravno lice i organizacija u prilogu prijave za registraciju dostavlja poreznom organu rješenje o sudskoj registraciji sa priložima i izvod iz sudskog registra. Dakle, Zakon je propisao obaveznu dokumentaciju koju dostavlja porezni obaveznik.

Dalje, Zakonom je propisano da će se podzakonskim aktima utvrditi Obrazac prijave za registraciju. Postavlja se pitanje zašto podzakonski akt uvodi novu dokumentaciju za registraciju??

Također, prema članu 74. Zakona o registraciji poslovnih subjekata FBiH registracijski sud je obavezan prijavu za upis osnivanja subjekta upisa i upis dijela, odmah dostaviti nadležnom poreznom organu prema sjedištu subjekta upisa za dobijanje poreznog identifikacijskog broja.

Shodno navedenom smatramo da je sasvim neprihvatljivo i neopravdano da se propisuje obaveza podnošenja prijave za dodjelu ID broja.

Analiza zemlaja u okruženju pokazuje da niti jedna zemlja u okruženju nema ovakva komplicirana rješenja i komplicirane procedure, koje dovode do odugovlačenja i poskupljenja postupka registracije firmi. Također bitno je napomenuti Hrvatska koja je članica EU, ne propisuje obavezu dostavljanja dodatne dokumentacije pored rješenja o upisu u registar. Prema Rješenju u Hrvatskoj porezna Uprava Rješenje o registraciji pribavlja službenim putem. Poslodavac se dakle registruje a, Porezna uprava po službenoj dužnosti određuje i dodjeljuje osobni identifikacijski broj na osnovu informacije nadležnog tijela koje obavlja prvi upis.

U cilju pojednostavljenja procedura za registraciju a što je predviđeno i reformskom agendom predlažemo izmjenu ovog člana u skladu sa primjedbom.

Član 14. (Organizacija)

(1) Organizacija je dužna pokrenuti postupak registracije iz člana 12. stav (1) ovog pravilnika u roku od 5 radnih dana od dana registracije (upisa u registar) kod nadležnog registracijskog organa podnošenjem Obrasca POR-500, Obrasca POR-501 ili Obrasca POR-502 i dokumentacije propisane ovim pravilnikom.

(2) Obrasci iz stava (1) ovog člana dostavljaju se nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave prema mjestu sjedišta rezidentne organizacije odnosno adresi poslovne jedinice organizacije iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta ili adresi nerezidentne poslovne jedinice.

(3) Organizacije iz stava (1) ovog člana uz Obrazac POR-500, Obrazac POR-501 ili Obrazac POR-502 dostavljaju sljedeću dokumentaciju:

a) rješenje nadležnog suda (ovjerena kopija) ili kopija pripadajućeg dijela teksta iz službenih novina ili dokument izdat od nadležnog organa iz Bosne i Hercegovine, kojim se potvrđuje osnivanje (ovjerena kopija),

b) lista zaposlenih lica za diplomatska i konzularna predstavništva, misije i međunarodne organizacije,

c) ugovor o vođenju računovodstvenih poslova samo u slučaju kada poslovne knjige vodi drugo pravno ili fizičko lice (ovjerena kopija ili original),

d) dokaz o pravnom osnovu korištenja poslovnog prostora (ovjerena kopija ili original),

e) identifikacioni dokument podnosioca zahtjeva (na uvid) ili punomoć za podnošenje obrasca za punomoćnika (original ili ovjerena kopija),

(4) Ukoliko se na osnovu uredno podnesenih obrazaca i dokumentacije utvrdi da organizacija ispunjava uslove za dodjeljivanje PJI-a, nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave će dodijeliti PJI u skladu sa odredbama čl. 7. i 8. ovog pravilnika, te izdati Uvjerenje o registraciji poreznih obveznika u roku od 5 radnih dana.

(5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, uslijed preseljenja sjedišta organizacije sa teritorije Republike Srpske ili Brčko Distrikta u Federaciju, dodijeljeni identifikacioni broj od strane poreznih administracija iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta se zadržava.

Član 4.

U članu 14 u stavu 3. u tački a) riječi „ovjerena kopija“ se brišu.

U istom članu u stavu 3. tačke b. i c. i d se brišu.

U stavu 3. u tački e) riječi „original ili ovjerena kopija“ se zamjenjuju sa riječima „kopija“

Obrazloženje

Obrazloženje kao u prethodnom članu.

Član 18. glasi:

(Samostalni poduzetnik)

(1) Fizičko lice - samostalni poduzetnik dužan je pokrenuti postupak registracije iz člana 12. stav (1) ovog pravilnika u roku od 5 radnih dana od dana registracije kod nadležnog registracijskog organa podnošenjem prijave - Obrasca POR-503.

(2) Obrazac POR-503 podnosi se nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave gdje se nalazi sjedište tog fizičkog lica. U slučaju da ne postoji sjedište, registracija će se vršiti kod nadležne organizacione jedinice Porezne uprave u čiju nadležnost spada poslovni ili stambeni prostor iz kojeg se upravlja poslovnim aktivnostima.

(3) Fizičko lice - samostalni poduzetnik uz Obrazac POR-503 dostavlja sljedeću dokumentaciju:

a) dokument izdat od nadležnog registracijskog organa kojim se potvrđuje osnivanje (ovjerena kopija),

b) ugovor o vođenju računovodstvenih poslova samo u slučaju kada poslovne knjige vodi drugo pravno lili fizičko lice i kad postoji obaveza vođenja poslovnih knjiga

(ovjerena kopija ili original),

c) dokaz o pravnom osnovu korištenja poslovnog prostora (ovjerena kopija ili original),

d) identifikacioni dokument podnosioca zahtjeva (na uvid) ili punomoć za podnošenje obrasca za punomoćnika (original ili ovjerena kopija).

(4) Ukoliko se na osnovu uredno podnesenog Obrasca POR-503 i dokumentacije utvrdi da lice iz stava (1) ovog člana ispunjava uslove za dodjeljivanje FJIB-a, nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave će dodijeliti FJIB u skladu sa odredbama člana 10. ovog pravilnika, te izdati Uvjerenje o registraciji poreznih obveznika u roku od 5 radnih dana.

Član 5.

U članu 18 u stavu 3. u tački a) riječi „ovjerena kopija“ se brišu.

U istom članu u stavu 3. tačke b. i c.se brišu.

U stavu 3. u tački d) riječi „original ili ovjerena kopija“ se zamjenjuju sa riječima „kopija“

Obrazloženje

Obrazloženje kao za prethodne članove.

Član 19. glasi: (Predregistracija)

(1) Na zahtjev nadležnog suda Porezna uprava će dodijeliti pripadajući identifikacioni broj poreznog obveznika (PJIB) nakon što utvrdi da njegov osnivač ili vlasnik nema neizmirenih poreznih obaveza iz njene nadležnosti.

(2) Ukoliko Porezna uprava utvrdi da osnivač ili vlasnik ima neizmirenih poreznih obaveza, Porezna uprava će obustaviti proces dodjeljivanja identifikacionog broja poreznog obveznika dok se ne izvrši izmirivanje poreznih obaveza.

(3) Porezna uprava je dužna odgovoriti u roku od 24 sata od sata prijema zahtjeva nadležnom sudu. Komunikacija između suda i Porezne uprave odvija se elektronskim putem.

(4) Postupak obustave dodjeljivanja identifikacionog broja može trajati najduže 12 mjeseci od dana zahtjeva suda. Nakon isteka perioda, Porezna uprava je dužna obavijestiti nadležni sud o ishodu zahtjeva za dodjeljivanje identifikacionog broja.

Član 6.

U članu 19. stav 2. se briše.

Obrazloženje

Članom 19. uvodi se novi pojam predregistracije. Na ovaj način se sprječava, da vlasnik ili osnivač novog Privrednog društva ukoliko ima neizmirenih poreznih obaveza, dobije ID broj jer PU u takvoj situaciji obustavlja proces dodjeljivanja ID broja. Predloženo Rješenje je u potpunosti u suprotnosti sa članom 74. Zakona o registraciji poslovnih subjekata prema kojem u slučaju dostavljena poreznog identifikacijskog broja od poreskog organa sud neće zahtijevati prilaganje bilo kakvih drugih dokaza o postojanju i/ili izmirenju poreznog duga. Na ovakav način se Pravilnikom derogiraju odredbe Zakona koji definiše ovu materiju.

Član 22.

(Promjena podataka)

(1) Lice kojem je dodijeljen PJIB i FJIB u skladu sa odredbama ovog pravilnika dužno je prijaviti svaku promjenu podataka koja je u vezi s dokumentima koji se zahtijevaju prilikom dodjele identifikacionog broja, a posebno podataka koji se upisuju u registar drugog nadležnog registracijskog organa, izmjene podataka o licu koje vodi poslovne knjige i izmjene podataka o poslovnom prostoru.

(2) Ukoliko lice ne prijavi promjenu podataka iz stava (1) ovog člana, nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave po službenoj dužnosti vrši prijavu kad utvrdi da je do takve promjene došlo.

(3) Prijava o promjeni sjedišta ili adrese poslovanja podnosi se mjesno nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave novog sjedišta ili adrese poslovanja na obrascima iz člana 1. stav (2) ovog pravilnika.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana Porezna uprava će svojim internim procedurama rada urediti tok dokumentacije u vezi s registracijom tog lica.

(5) Uslijed promjene podataka kojima se mijenja izgled i podaci iz Uvjerenja o registraciji poreznih obveznika, mjesno nadležna jedinica Porezne uprave izdaje novo Uvjerenje o registraciji poreznih obveznika sa promijenjenim podacima u roku od 2 dana od dana prijema dokumentacije. Lice uz propisani obrazac dostavlja i dokument koji je mijenjan.

(6) Uslijed promjene sjedišta ili adrese poslovanja lica kojima je dodijeljen PJIB i FJIB sa teritorije Federacije na teritoriju Republike Srpske ili Brčko Distrikta, ta lica dužna su izmiriti sve porezne obaveze. Porezna uprava u tom slučaju ne može brisati dodijeljeni PJIB i FJIB.

Član 7.

Član 22. se briše

Obrazloženje

Ne postoji nikakav opravdan razlog za propisivanje obaveze da lica koja imaju ID u slučaju promjene podataka o tome obavještavaju PU. Sasvim je nepotrebno propisivati postupak

obaveze i obavještanja PU u slučaju promjene podataka. Prema članu 67. Zakona o registraciji poslovnih subjekata svaki poslovni subjekt je obavezan promjene prijaviti nadležnom sudu za registraciju. Dakle, kada dođe do promjene podataka svaki poslovni subjekt obavještava nadležni registracioni sud. Registracioni sud informiše PU i druge organe i po službenoj dužnosti dostavlja podatke drugim organima.

Dakle, Donošenje ovog Pravilnika je trebao da ima za cilju rasterećenje privrede i pojednostavljenja procedura. Međutim ovaj Pravilnik je samo dodatni namet na privrednika jer uvodi nove procedure koje zaista nemaju nikakvu svrhu. Na ovaj način se u stvari rasterećavaju radnici PU jer nisu oni dužni da provjeravaju podatke a što im je u stvari i obaveza. S tim u vezi predlažemo da se navedeni član briše.

Član 25.

(Porezna identifikacija poslovnih jedinica)

(1) Privredno društvo i organizacija će za poslovne jedinice iz člana 3. st. (3), (5), (6), (7), (8), (9) i (10) ovog pravilnika za čiju registraciju nije nadležan registracijski organ, pokrenuti postupak dodjeljivanja identifikacionog broja prije početka obavljanja poslova, podnošenjem Obrasca PI-505 u jednom primjerku i sljedeće dokumentacije:

a) odluka rezidentnog privrednog društva/organizacije za osnivanje dijela pravnog lica (ovjerena od strane notara),

b) javna isprava o osnivanju pravnog lica nerezidenta prema propisima države porijekla pravnog lica - osnivača (ovjerena od strane notara),

c) rješenje nadležnog organa uprave ukoliko je djelatnost pravnog lica uređena posebnim propisima (ovjerena kopija),

d) dokaz o pravnom osnovu korištenja poslovnog prostora (ovjerena kopija ili original),

e) identifikacioni dokument podnosioca zahtjeva (na uvid) ili punomoć za podnošenje obrasca za punomoćnika (original ili ovjerena kopija)

f) dozvola za rad i prijava boravišta, izdata od nadležnih organa za odgovorno lice - stranog državljanina ukoliko je ima,

g) lista zaposlenih nerezidentnih lica koja su zaposlena u poslovnoj jedinici nerezidenta.

h) potvrda banke o otvorenom transakcionom računu za poslovne jedinice nerezidenta (ne starija od mjesec dana).

(2) Odluka iz stava (1) tačka a) ovog člana treba da sadrži minimalno sljedeće podatke: naziv i adresu poslovne jedinice, podatke o obavljanju djelatnosti poslovne jedinice i odgovorno lice.

(3) Prijava za dodjeljivanje identifikacionog broja se dostavlja nadležnoj jedinici Porezne uprave prema adresi nerezidentne poslovne jedinice odnosno sjedištu

rezidentnog pravnog lica.

(4) Ukoliko se na osnovu uredno podnesene prijave i dokumentacije utvrdi da poslovna jedinica ispunjava uslove za dodjeljivanje identifikacionog broja, nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave će dodijeliti identifikacioni broj poreznom obvezniku u skladu sa odredbama čl. 7. i 9. ovog pravilnika, te izdati Potvrdu o dodijeljenom identifikacionim broju poreznom obvezniku u roku od 5 radnih dana. U suprotnom, Porezna uprava će upoznati poreznog obveznika o njegovim pravima i obavezama.

(5) Ukoliko se na osnovu podnesene prijave i dokumentacije utvrdi nedostatak, Porezna uprava će obavijestiti podnosioca prijave i pozvati na otklanjanje nedostatka. Podnosilac prijave će otkloniti nedostatak u roku od 3 dana, u suprotnom će se smatrati da prijava nije ni podnesena.

Član 8.

Član 25. mijenja se i glasi:

Porezna identifikacija poslovnih jedinica u sastavu pravnog lica ili organizacije na teritoriju FBiH vrši se na osnovu prijave na Obrascu PI-505, a po odredbama člana 13. ovog pravilnika, prema sjedištu pravnog lica ili organizacije u čiji sastav podružnice ili jedinice ulaze.

Obrazloženje

Prema predloženom Rješenju uvodi se porezna identifikacija za sjedište uprave, kancelariju pravnog lica, uplatno mjestom pravnog lica, tvornica ili radionica pravnog lica, instalacije, platforme, bušne platforme ili brodovi, te gradilište, građevinski, instalaterski projekt i skladište pravnog lica. Međutim, pored proširenja dodjele ID broja i poslovnim jedinicama, poslodavcima se uvodi i dodatni namet budući da je određene dokumente na osnovu kojih se dodjeljuje PI potrebno ovjeriti od strane notara.

Za Udruženje poslodavaca je neprihvatljivo rješenje da se novim propisima uvodi obaveza ovjera dokumenta od strane notara s obzirom na činjenicu da postoji Presuda Ustavnog suda Broj:U-15/10 koja je objavljena u službenim novinama FBiH broj 30/16. U navedenoj Presudi Ustavni sud proglašava član 6. te čl. 27. i 73. Zakona o notarima neustavnim. Dakle, u presudi se navodi da zakonodavac osporenim odredbama Zakona uskraćuje pravo građanima i pravnim licima da po vlastitom izboru odlučuju da li će odgovarajuće usluge zatražiti od advokata ili notara i upućuje ih notarima na koji način, suprotno evropskom, a i domaćem konkurencijskom pravu, uspostavlja monopolski položaj notara za izuzetno širok krug pravnih poslova i radnji, za čije obavljanje su jednako kompetentni i advokati. Dakle, neprihvatljivo je da predlagači akata u FBiH pored postojanja navedene Presude i dalje u zakonskim i podzakonskim aktima propisuju obavezu notarske ovjere dokumenta. Shodno navedenom predlažemo da se registracija poslovnih jedinica kao što smo rekli u obrazloženju za izmjenu člana 4. veže za poreznog obveznika koji je obavezan registrovati se u sudu i u tom smislu treba da se vrši po istom postupku kao i novoosnovane kompanje.

Član 27. glasi:

(Odjava identifikacionog broja)

(1) Lice kojem je izdato Uvjerenje o registraciji poreznih obveznika, a koje prestaje sa obavljanjem djelatnosti odnosno aktivnosti dužno je pokrenuti postupak odjave identifikacionog broja u roku od 5 radnih dana od dana brisanja kod nadležnog registracijskog organa podnošenjem odgovarajućeg obrasca.

(2) Poslovna jedinica kojoj je izdata Potvrda o dodijeljenom identifikacionom broju putem postupka porezne identifikacije, a koja prestaje sa obavljanjem djelatnosti odnosno aktivnosti dužna je pokrenuti postupak odjave identifikacionog broja u roku od 5 radnih dana od dana prestanka aktivnosti.

(3) Lice iz st. (1) i (2) ovog člana uz odgovarajući obrazac dostavlja i sljedeću dokumentaciju:

a) rješenje nadležnog registracijskog organa (ovjerena kopija) ili kopija pripadajućeg dijela teksta iz službenih novina ili dokument izdat od nadležnog organa Bosne i Hercegovine, kojim se potvrđuje brisanje (ovjerena kopija) za lica iz stava (1) ovog člana,

b) odluka pravnog lica za brisanje dijela pravnog lica (ovjerena kod notara) za poslovne jedinice iz člana 3. st. (3), (5), (6), (7), (8), (9) i (10) ovog pravilnika, za lica iz stava (2) ovog člana,

c) rješenje nadležnog organa uprave ukoliko je djelatnost pravnog lica uređena posebnim propisima za lica iz stava (1) ovog člana,

d) identifikacioni dokument podnosioca zahtjeva (na uvid) ili punomoć za podnošenje obrasca za punomoćnika (original ili ovjerena kopija).

(4) Pravno lice koje prestaje sa obavljanjem djelatnosti, ali je preselilo sjedište iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta u Federaciju, uz dokumentaciju iz stava (3) ovog člana, dostavlja i zadnji izvod o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu.

(5) Postupak odjave identifikacionog broja može biti pokrenut od strane poreznog obveznika ili osnivača ili vlasnika ili zastupnika (lice ovlašteno za zastupanje upisano u odgovarajući registar) ili punomoćnika (lice ovlašteno po punomoći), te od zaposlenika Porezne uprave po službenoj dužnosti.

Član 9.

Član 27. mijenja se i glasi:

Nadležni sud koji registrira pravna lica u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u FBiH, odnosno organ koji je prema federalnim zakonima nadležan za registraciju drugih organizacija, obavještava nadležni kantonalni ured Porezne uprave i kantonalni ured/službu Zavoda o registraciji u slučaju odjave i prestanak obavljanja djelatnosti koju je obavezan prijaviti sudu.

Obrazloženje

Navedenom odredbom uvodi se obaveza odjave ID broja. Pored zahtjeva za odjavu propisuje se obaveza dostavljanja dodatne dokumentacije koja mora biti ovjerena. Ovjera dodatne dokumentacije zahtjeva dodatno vrijeme i troškove. Potpuno je neopravdano da se poslodavcu stavlja na teret da je pored obaveze odjavljivanja u registracionom sudu dužan i da dostavlja dokumentaciju i odjavu u PU. Dakle svaki pravni subjekt je dužan registracionom sudu prijaviti odjavu i prestanak obavljanja djelatnosti. S tim u vezi predlažemo da se propise da je nadležni sud obavezan dostaviti informaciju PU a da onda PU po službenoj dužnosti pribavlja potrebne podatke za odjavu.

Dakle, Porezna uprava bi trebala po službenoj dužnosti da obezbijedi i promjene podataka i prestanak obavljanja djelatnosti.

6. Ukidanje obaveze polaganja stručnog ispita za konobare

Predloženim Predacrtom zakona o ugostiteljstvu FBiH, koji je bio predmet rasprave na sjednici ESV-a koja je održana 10.10.2017. godine u **članu 11. stav 4. propisana je obaveza** polaganja stručnog ispita za konobare i recepcionere u svim ugostiteljskim objektima bez obzira na kategoriju ukoliko nema srednju stručnu spremu ugostiteljskog smjera.

Predložena odredba u stavu 4. da konobar i recepcionar ima najmanju SSS ugostiteljskog smjera ili SSS i položen stručni ispit je poželjna ali sasvim nerealna na trenutnom tržištu rada. Uzimajući u obzir tržište rada, nerealno je i u praksi teško izvodivo da konobari i recepcioneri imaju položen stručni ispit za konobara, odnosno recepcionera.

Ovaj propis će zasigurno otežati kako radnicima tako i poslodavcima. Radnici bi bili u obavezi da polažu stručni ispit koji košta od 400 – 500 KM koji nisu u mogućnosti da plate i koji iznosi 90% od prosječne plate konobara odnosno recepcionara. Ukoliko bi poslodavac snosio troškove onda to predstavlja dodatni namet na poslodavce.

Poslodavac koji ima 50 konobara i 10 recepcionara će biti u obavezi da za polaganje stručnog ispita uplati od 25.000 - 30.000 KM. Ukoliko uzmemo da je prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku u djelatnosti hotelijerstva u ugostiteljstva u FBiH ukupno registrirano 10.546 subjekata, te da svaki registrirani poslodavaca u prosjeku plaća 10 000 za polaganje stručnih ispita ukupna suma za polaganje stručnog ispita iznosi 105.460.000 KM.

Neusklađenost obrazovanja sa potrebama tržišta rada je jedan od ključnih problema u FBiH. Imajući u vidu da je na tržištu rada puno više potrebno konobara i recepcionera nego što obrazovni sistem školuje kadra, sasvim je moguće da će predložene odredbe dovesti do nedostatka radne snage.

Sasvim je nerealno da se na tržištu rada gdje je stopa nezaposlenosti oko 47%, uvode obaveze polaganja stručnog ispita, jer bi obaveza polaganja stručnog ispita za radnike koji nemaju stručnu spremu ugostiteljskog smjera za konobare i recepcionere mogla dovesti do otpuštanja radnika. Na ovaj način će doći do većeg broja nezaposlenosti i sive ekonomije.

Budući da je jedan od razloga za donošenje novog zakona smanjenje sive ekonomije u FBiH, stav. 4. je neophodno izmijeniti u smislu da konobari i recepcioneri imaju najmanje srednju stručnu spremu.

Analize zakonodavstva pokazuju da zemlje u okruženju u svojim zakonodavstvima nemaju ovakvu obavezu. Ista situacija je i u RS. Također, Republika Hrvatska koja je turistička zemlja i zemlja EU u svom zakonodavstvu nije propisala takav uslov odnosno obavezu polaganja stručnog ispita.

PRIMJEDBE U FORMI AMANDMANA NA PREDNACRT ZAKONA O UGOSTITELJSTVU

Član 11. u Prednacrtu glasi:

(1) Ugostitelji registrovani kao pravna lica i obrtnici koji obavljaju djelatnost u ugostiteljskim objektima za smještaj vrste: hotel, aparthotel, motel, turističko naselje, pansion i kamp, moraju da imaju rukovodioca objekta (poslovođu) koji je zaposlen kod ugostitelja.

(2) Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste: hotel, aparthotel ili turističko naselje, mora da ima VII stepen stručne spreme ili završen prvi studijski ciklus visokog obrazovanja u trajanju od najmanje tri godine u oblasti društvenih nauka, ugostiteljskog, turističkog ili ekonomskog smjera, znanje jednog stranog jezika i najmanje tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu.

(3) Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste motel, kamp i pansion mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, ugostiteljskog, turističkog ili ekonomskog smjera, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog iskustva u ugostiteljstvu.

(4) Lice koje u ugostiteljskim objektima neposredno uslužuje goste (konobar i recepcionar) mora da ima najmanje srednju stručnu spremu ugostiteljskog smjera, odnosno najmanje srednju stručnu spremu i položen stručni ispit za konobara, odnosno recepcionara.

(5) Ako ugostitelj posluje kao obrtnik i lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz stavova (2) i (3) ovog člana mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta.

(6) Ministar pravilnikom propisuje način i program polaganja stručnog ispita iz stava (4) ovog člana.

AMANDMAN I

U stavu 4. riječi „ugostiteljskog smjera, odnosno najmanje srednju stručnu spremu i položen stručni ispit za konobara, odnosno recepcionara“ zamjenjuju se riječima „i za konobare i recepcionere u ugostiteljskim objektima iz stava 2. i 3. poznavanje jednog stranog jezika.“

Iza stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi: „Izuzetno rukovodioci objekta (poslovođe), ne moraju ispunjavati uslove iz stava 2. i 3. ukoliko u momentu stupanja na snagu ovog Zakona obavljaju te poslove i imaju najmanje 5. godina radnog staža na tim poslovima.“

Dosadašnji stav 5. postaje novi stav 6.

Dosadašnji stav 6. se briše.

7. Ukidanje obaveze poslodavcu da ističe cijenu na proizvodu na kojem se nalazi bar code ili druga oznaka na osnovu koje se istaknuta cijena može povezati sa prijernim listom

Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige u FBiH („Službeni list Federacije BiH“, broj: 91/15) **nametnuta je obaveza poslodavcu da svakodnevno prilikom ulaza i izlaza robe na svim proizvodima mijenja cjenovne etikete sa oznakom cijene robe i brojem iz trgovačke knjige, bez obzira na činjenicu da se na proizvodu nalazi bar code ili druga oznaka na osnovu koje se istaknuta cijena može povezati sa prijernim listom, odnosno zapisnikom.**

Ovakvim rješenjem se znatno otežava poslovanje trgovcima na području Federacije BiH. Veliki broj trgovina ima prosječni dnevni ulaz oko 800 različitih artikala i obaveza označavanja rednog broja iz trgovačke knjige i godine zaduženja na svaki artikal oduzima mnogo vremena.

Time se usložnjava poslovanje i povećavaju troškovi poslovanja kod poslodavaca i ne doprinosi se kontroli zakonitog poslovanja. Radi se o klasičnom parafiskalnom nametu, jer zakon propisuje obavezu koja je potpuno nepotrebna i kod poslodavca iziskuje dodatne troškove.

Poslodavci su primorani da dodatno upošljavaju radnike koji će raditi samo na promjenama cijene svakodnevno. Ako uzmemo da je minimalna plata radnika sa doprinosima 680,00 KM . Dodatni trošak za poslodavca na godišnjem nivou za najmanje jednu minimalnu plaću sa toplim obrokom od 180,00 KM iznosi 10.320,00 KM.

Također, ovakvo rješenje nije poznato u propisima susjednih država. U Republici Srpskoj ne postoji obaveza označavanja rednog broja iz trgovačke knjige i godine zaduženja, te se trgovci iz FBiH nalaze u neravnopravnom položaju u odnosu na trgovce iz Republike Srpske. Jedan od ciljeva reformske agende je harmonizacija entitetskih propisa, a usvajanjem našeg prijedloga ide se ka tom cilju.

Prema Pravilniku o obliku i načinu vođenja popisa robe u trgovini na malo u Republici Hrvatskoj ne postoji čak obaveza trgovaca da uz cijenu robe izložene prodaji označavaju broj i godinu iz dokumenta o zaduženju, odnosno zapisnika o promjeni cijena koji se odnosi na istaknutu cijenu.

Obaveza označavanja broja iz trgovačke knjige i godine zaduženja ne postoji ni ***prema Zakonu o unutrašnjoj trgovini i Pravilniku o obliku i načinu vođenja trgovačke knjige*** u Crnoj Gori, niti u ***Zakonu o trgovini i Pravilniku o evidenciji prometa*** koji su na snazi u Republici Srbiji.

Prethodnim Pravilnikom koji je bio na snazi u Federaciji BiH do 2015. godine postojao je izuzetak, da se na cijena ne mora mijenjati na proizvodima na kojima se nalazi bar code ili druga

oznaka na osnovu koje se istaknuta cijena može povezati sa prijemnim listom, odnosno zapisnikom o promjeni cijena. **Tražimo da se ovakvo rješenje ponovno vrati.**

Cilj bar codova i jeste da omoguće lakše i jednostavnije poslovanje, smanje troškove i doprinesu većoj kontroli zakonitosti poslovanja. Ukoliko je pomoću njih moguće povezati proizvod sa prijemnim listom zašto onda raditi dupli posao i stavljati dodatne oznake, pogotovo što najveći broj proizvođača već označava bar kodom svoje proizvode.

Predložena izmjena je u skladu sa Direktivama Europske komisije i sa načinom poslovanja trgovaca u zemljama Europske unije.

PRIJEDLOG IZMJENE PRAVILNIK O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O OBLIKU, SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA TRGOVAČKE KNJIGE

Član 1.

U članu 9. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige („Službeni list Federacije BiH“, broj: 91/15) dodaju se novi stavovi 2. i 3. koji glase:

(2) Uz oznaku cijene robe izložene prodaji ili pripremljene za prodaju u prodajnom objektu mora se označiti broj i godina zaduženja, odnosno zapisnika o promjeni cijena u trgovačkoj knjizi, ili druga oznaka na osnovu koje se može istaknuta cijena povezati sa prijemnim listom, odnosno zapisnikom o promjeni cijena.

(3) Ako se na proizvodu nalazi bar code ili druga oznaka na osnovu koje se može istaknuta cijena povezati sa prijemnim listom ili rednim brojem zaduženja u trgovačkoj knjizi, trgovac nije dužan postupiti po odredbi stava 2. ovog člana.

8. Ukidanje obaveze štampanja i ovjeravanja elektronski vođene trgovačke knjige

Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige u FBiH („Službeni list Federacije BiH“, broj: 91/15) propisuje obaveze štampanja i ovjeravanja elektronski vođene trgovačke knjige.

Navedenim Pravilnikom je uvedena mogućnost elektronskog vođenja trgovačke knjige, a u cilju praćenja savremenih tehnologija i unaprjeđenja elektronskih komunikacija. Međutim propisivanjem obaveze poslodavcima da elektronsku trgovačku knjigu moraju štampati i ovjeravati od strane ovlaštenog organa je suprotno ciljevima zbog čega je data mogućnost vođenja elektronske knjige.

Cilj uvođenja elektronske trgovačke knjige je trebao biti ušteda troškova štampanja i ovjeravanja knjige od strane poslodavca, ušteda papira te ušteda prostora za arhiviranje kao i smanjenje administrativno tehničkih poslova. Međutim važeći propis to ne obezbjeđuje.

Štampanje jedne elektronske knjige koja može da ima 10.000 stranica košta poslodavca 1.000 KM a svaka ovjera 10-20 KM. Na godišnjem nivou za 5. 000 poslodavaca koji u prosjeku potroše 5.000 KM na štampanje i ovjeravanje trgovačke knjige ukupan trošak iznosi 25.000.000 KM.

Imajući u vidu navedeno **predlažemo da se ukine obaveze štampanja i ovjeravanja elektronski vođene trgovačke knjige te da se zaključivanje vrši samo štampanjem početne strane i krajnjeg salda uz ovjeru i pečat odgovorne osobe. U tom smislu potrebno je izmjeniti član 5., brisati člana 6., izmjeniti član 15., 22. 26. i 34.**

Također predlažemo da se član 19. tačka 6. koji definiše da “odgovorno lice tačnost izrade kalkulacije cijena ovjerava potpisom i pečatom” izmjenu u smislu da se omogući i štampanje kalkulacija na zahtjev nadležne inspekcije (naravno samo ukoliko trgovac ima mogućnost elektronske izrade, evidencije i pohrane kalkulacija). Na ovaj način bi smanjili obim štampane dokumentacije te doveli do uštede papira, uštede prostora za arhiviranje, uštede na administrativnim poslovima povezivanja otpremnice i kalkulacije.

9. Ukidanje obaveze deklarisanja kozmetičkih proizvoda na različite načine u RS i FBiH **DONOŠENJE UREDBE**

Članice Grupacije poslodavaca iz oblasti trgovine pri Udruženju poslodavaca FBiH, poput Binga, DM-a, Konzuma, Mercatora, Prodexa, Amko komerca i mnogih drugih su zbog nepostojanja propisa u Federaciji BiH i neusklađenosti entitetskih propisa, prinuđeni da na različit način deklariraju kozmetičke proizvode i navode rokove trajanja na proizvodima koji se plasiraju na području Federacije BiH i Republike Srpske.

Propisi u Federaciji BiH i Republici Srpskoj istu materiju regulišu na dva različita načina, čime se otežava poslovanje i poslodavci dovode u neravnopravan položaj. U RS poslodavci su obavezni da deklaraciju prevedu na identičan način kako stoji na proizvodu a prema propisima u FBiH posloavci su dužni da pored deklaracije prevode i šarzu sa proizvoda a što u RS ne priznaju.

Ukoliko trgovac deklarirše proizvod prema važećim propisima u Federaciji BiH, bit će kažnjen na području Republike Srpske, a ukoliko deklarirše proizvod prema važećim propisima u Republici Srpskoj bit će kažnjen na području Federacije BiH.

Kazne za trgovca, kao pravno lice u Republici Srpskoj iznose **od 1.000 KM do 5.000 KM**, a

kazne za odgovorno lice u pravnom licu iznose **od 500 KM do 2.500 KM**.

U Federaciji BiH kazne za trgovce su od **2.500 KM do 5.500 KM**, a kazne za odgovorno lice u pravnom licu iznose **od 500 KM do 1.000 KM**, što predstavlja dodatne troškove za poslodavce.

Pored izricanja kazni za prekršaje trgovci su izloženi **dodatnim troškovima** prevođenja deklaracija, etiketiranja proizvoda, skladištenja proizvoda, a ti troškovi na godišnjem nivou iznose oko 2,2% od nabavne vrijednosti proizvoda.

Ovakvim postupanjem ograničava se sloboda kretanja roba, usluga, kapitala i lica, a što je u suprotnosti sa **članom 4. Ustava BiH**.

Zbog važnosti ovog problema, Udruženje poslodavaca FBiH je organizovalo sastanak na kojem su prisustvovali predstavnici: Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, entitetskih ministarstava zdravstva, entitetskih inspektorata i najvećih trgovačkih lanaca u BiH.

Predstavnici nadležnih institucija su podržali inicijativu da se ovaj problem što hitnije riješi i jednoglasno donijeli zaključak da će se uputiti Inicijativa Vladi FBiH za donošenje uredbe kojom će se privremeno regulisati ovo pitanje, a istovremeno će Ministarstvo zdravstva FBiH sačiniti prijedlog Zakona o predmetima opće upotrebe u FBiH i Pravilnika o bezbjednosti predmeta široke potrošnje u FBiH.

Shodno navedenom **predlažemo donošenje Zakona o o predmetima opće upotrebe u FBiH** kojim će se definisati uzajamno priznavanje deklaracija proizvoda u oba entiteta. Obzirom da je procedura donošenja zakona duga **predlažemo da se u prelaznom periodu HITNO donese Uredba koja će definisati ovo pitanje**.

Na ovaj način će se riješiti problem nepostojanja zakonskih i podzakonskih akata na nivou Federacije BiH, harmonizovati propisi dva entiteta, onemogućiti različita tumačenja propisa od strane entitetskih inspektora i rasteretiti poslodavci.